

Metodicko-organizačné pokyny
13. ročník Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry
školský rok 2020/2021

13. ročník Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry (OSJL) sa v školskom roku 2020/2021 uskutoční v čiastočnom súlade s Organizačným poriadkom OSJL zverejneným na www.iuventa.sk v časti Súťaže, pričom tieto Metodicko-organizačné pokyny (MOP) vychádzajú z organizačného poriadku súťaže a slúžia ako podklad pre organizáciu 13. ročníka OSJL v čase zlepšenia situácie a uvoľnenia opatrení proti šíreniu ochorenia Covid-19. V čase prísnych opatrení a zákazu zhromažďovania budú platiť usmernenia pre jednotlivé kolá a jednotlivé kategórie.

OSJL je dobrovoľnou záujmovou činnosťou žiakov základných a stredných škôl. Je založená na systematickej skupinovej alebo individuálnej práci s talentovanými žiakmi. Organizuje sa každoročne ako predmetová postupová súťaž jednotlivcov – žiakov základných a stredných škôl a priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom, na ktorý ďalej nadväzuje. Odborne ju garantuje Slovenská komisia OSJL v spolupráci so Slovenskou asociáciou učiteľov slovenčiny (SAUS). Vyhlasovateľom OSJL je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktoré súťaž garantuje po stránke:

- a) finančnej a organizačnej prostredníctvom okresných úradov v sídle kraja (ďalej len OÚ) a poverených organizácií a inštitúcií,
- b) odbornej a obsahovej prostredníctvom Slovenskej komisie OSJL, pričom pri obsahovom zabezpečení súťaže spolupracuje Slovenská komisia OSJL s metodicko-pedagogickými centrami a so SAUS.

OSJL sa organizuje v troch kategóriách:

kategória C – žiaci 8. a 9. ročníka základných škôl, žiaci 3. a 4. ročníka osemročných gymnázií,

kategória B – žiaci 1. a 2. ročníka stredných škôl, žiaci 5. a 6. ročníka osemročných gymnázií,

kategória A – žiaci 3. a 4. ročníka stredných škôl (resp. 5. ročníka), žiaci 7. a 8. ročníka osemročných gymnázií.

OSJL sa uskutočňuje v postupových kolách¹:

- a) *školské kolá* – zúčastňujú sa na nich súťažiaci kategórií A, B, C, ktorí v škole prejavia o súťaž záujem,

¹ Súťažiaci postupujúci do vyššieho kola súťaže musí byť *úspešným riešiteľom* OSJL. Pozri aj Čl. 3, ods. 10, bod e); ods. 11, bod e); ods. 12, bod e); Čl. 4, ods. 3 a Čl. 5., ods. 5. Organizačného poriadku OSJL.

- b) *okresné kolá* – zúčastňujú sa na nich súťažiaci kategórie C – víťazi školských kôl,
- c) *krajské kolá* – zúčastňujú sa na nich súťažiaci kategórií A a B – víťazi školských kôl a súťažiaci kategórie C – víťazi okresných kôl,
- d) *celoštátne kolo* – zúčastňujú sa na ňom súťažiaci kategórií A, B, C, ktorí sa umiestnili v krajských kolách spravidla na prvom mieste.

Podmienky účasti žiakov v súťaži a rámcový postupový kľúč

- a) Podmienkou účasti žiakov v okresnom, krajskom a celoštátnom kole OSJL je **včasné zaslanie správne vyplnených prihlášok na aktuálnych tlačivách** organizátorovi daného kola. Nesprávne vyplnené a neskoro zaslané prihlášky nemusí organizátor akceptovať.
- b) Žiak súťaží v kategórii, ktorá zodpovedá typu školy, ročníku a ďalším kritériám, ktoré sú uvedené v organizačnom poriadku.
- c) Súťažiacemu nie je možné zaradiť do vyššieho kola súťaže bez absolvovania nižšieho kola.
- d) Na účasť neploletých žiakov na súťaži mimo sídla školy je potrebný písomný súhlas ich zákonného zástupcu.
- e) Pri prihlasovaní do vyššieho kola súťaže je potrebné dodržať postupový kľúč: víťaz konkrétnej kategórie v nižšom kole postupuje do vyššieho kola, ak je zároveň úspešným riešiteľom OSJL. V prípade odôvodnenej neúčasti víťaza postupuje do vyššieho kola súťaže náhradník – úspešný riešiteľ OSJL, ktorý sa umiestnil na 2. mieste v príslušnej kategórii.

Školské kolo

- a) Školské kolo súťaže pre všetky kategórie sa koná v základných a stredných školách.
- b) Školské kolo OSJL riadi a organizuje školská komisia OSJL, ktorú vymenúva riaditeľ školy a ktorú tvoria spravidla učitelia slovenského jazyka a literatúry.
- c) Úlohou školskej komisie je:
 - propagovať olympiádu medzi žiakmi, získavať ich do súťaže, pomáhať im odbornou radou, odporúčať im vhodnú literatúru,
 - zabezpečovať školské kolo po odbornej, obsahovej a organizačnej stránke.
- d) Školská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiacia komisia. Žiaci súťažiaci anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiacia komisia určuje poradie súťažiacich, predseda školskej komisie oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie, pričom víťaz

svojej kategórie postupujúci do vyššieho kola musí byť úspešným riešiteľom OSJL. Diplom pre víťazov podpíšu predseda školskej komisie a riaditeľ školy.

- f) Školská komisia oznámi **do piatich dní po ukončení súťaže** predsedovi okresnej komisie OSJL mená víťazov kategórie C a predsedovi krajskej komisie OSJL mená víťazov kategórií A a B.
- g) Predseda školskej komisie OSJL vyhodnotí priebeh a úroveň školského kola a hodnotiacu správu zašle predsedovi okresnej komisie OSJL (kategória C) a predsedovi krajskej komisie OSJL (kategórie A a B) **do piatich dní** po ukončení súťaže.

Okresné kolo

- a) Okresné kolo OSJL sa koná pre víťazov školských kôl kategórie C.
- b) Okresné kolo zabezpečuje OÚ prostredníctvom poverených škôl a školských zariadení. Odbornú stránku garantuje okresná komisia OSJL. Poverená inštitúcia pozve víťazov školských kôl.
- c) OÚ vymenúva predsedu, členov okresnej komisie OSJL a hodnotiacej komisie pre kategóriu C tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, prípadne zástupcovia metodicko-pedagogických centier.
- d) Okresná komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiaca komisia. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiaca komisia určuje poradie súťažiacich, predseda okresnej komisie oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie, pričom víťazom kategórie postupujúcim do krajského kola OSJL musí byť úspešný riešiteľ OSJL. Diplom pre víťazov podpíše predseda okresnej komisie.
- f) Okresná komisia OSJL zhodnotí priebeh a výsledky súťaže a zašle hodnotiacu správu predsedovi krajskej komisie OSJL **do piatich dní** po skončení súťaže.

Krajské kolo

- a) Krajské kolo OSJL sa koná pre víťazov okresných kôl kategórie C a víťazov školských kôl kategórií A a B.
- b) Krajské kolo zabezpečuje OÚ prostredníctvom poverených škôl a školských zariadení. Odbornú stránku garantuje krajská komisia OSJL. Poverená inštitúcia pozve víťazov okresných kôl (kategória C) a víťazov školských kôl (kategórie A a B).
- c) OÚ vymenúva predsedu, členov krajskej komisie OSJL a hodnotiacej komisie tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, prípadne zástupcovia metodicko-pedagogických centier.

- d) Krajská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiaca komisia. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiaca komisia určuje poradie súťažiacich, predseda krajskej komisie oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie, pričom súťažiaci postupujúci do celoštátneho kola OSJL musia byť úspešnými riešiteľmi OSJL. Diplom pre víťazov podpíšu predseda krajskej komisie a prednosta OÚ.
- f) Krajská komisia OSJL zhodnotí priebeh a výsledky súťaže a zašle hodnotiacu správu predsedovi Slovenskej komisie OSJL a IUVENTE **do dátumu stanoveného v týchto MOP.**

Celoštátne kolo

- a) Celoštátne kolo sa koná pre žiakov, ktorí sa umiestnili v krajských kolách spravidla na prvom mieste v každej kategórii.
- b) Celoštátne kolo OSJL zabezpečuje po odbornej a obsahovej stránke Slovenská komisia OSJL, po organizačnej stránke IUVENTA.
- c) Slovenská komisia OSJL zostavuje trojčlenné hodnotiace komisie pre jednotlivé kategórie.
- d) Slovenská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiaca komisia. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiaca komisia určuje poradie súťažiacich, predseda Slovenskej komisie OSJL oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie. Diplom pre víťazov podpíšu predseda Slovenskej komisie OSJL a minister školstva.
- f) Slovenská komisia OSJL **do 30 dní** od ukončenia celoštátneho kola zhodnotí priebeh a výsledky súťaže a zašle hodnotiacu správu, výsledkovú listinu a prehľad zapojenia žiakov do súťaže na všetkých úrovniach MŠVVaŠ SR, IUVENTE a SAUS.

Dôležité upozornenie!

- a) Písomné práce súťažiacich uschováva organizátor príslušného kola OSJL 1 rok.
- b) Odbornú komisiu môžu tvoriť aj učitelia zúčastnených škôl, pričom predseda okresnej/krajskej komisie zabezpečí ich účasť v porote tak, aby učiteľ **nebol** členom poroty v tej kategórii, v ktorej súťaží jeho žiak – pokiaľ to okolnosti umožňujú.
- c) Informácie o organizátorovi a mieste konania okresných/krajských kôl OSJL sú dostupné na adrese: <https://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Dokumenty/Adresare-14/Adresar-pracovnikov-OU-a-poverenych-CVC-zabezpecujucich-okresne-a-krajske-kola-POPS.alej>.

Harmonogram OSJL
13. ročník, školský rok 2020/2021

Kolo	Termín	Zaslanie		
		výsledkových listín	vyhodnotenia	prihlášok do vyššieho kola
ŠKOLSKÉ (kat. A, B, C)	kategória C do 6. 11. 2020 kategórie A, B do 11. 12. 2020	do 5 pracovných dní predsedovi OK OSJL (C), predsedovi KK OSJL (A, B) a OÚ alebo poverenému CVČ (A, B, C)	do 5 pracovných dní predsedovi OK OSJL (C), predsedovi KK OSJL (A, B)	do 5 pracovných dní organizátorovi OK OSJL (C), organizátorovi KK OSJL (A, B)
OKRESNÉ (kat. C) miesto určí OÚ	27. 11. 2020 (piatok)	do 5 pracovných dní predsedovi KK OSJL, a OÚ alebo poverenému CVČ	do 5 pracovných dní predsedovi KK OSJL	do 5 pracovných dní organizátorovi KK OSJL
KRAJSKÉ (kat. A, B, C) miesto určí OÚ	12. 2. 2021 (piatok)	do 5. 3. 2021 predsedníčke SK OSJL, OÚ alebo poverenému CVČ a IUVENTE	do 5. 3. 2021 predsedníčke SK OSJL, OÚ alebo poverenému CVČ a IUVENTE	Prihlásenie na www.olympiady.sk v časti OSJL/Prihlasovanie
CELOŠTÁTNE (kat. A, B, C) miesto určí SK OSJL	19. – 20. 4. 2021 (pondelok, utorok)	do 30 dní MŠVVaŠ SR, IUVENTE a SAUS	do 30 dní MŠVVaŠ SR, IUVENTE a SAUS	

Ďalšie informácie o súťaži podajú členovia Slovenskej komisie Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry:

Mgr. Alžbeta Palacková
predsedníčka SK OSJL
Národný ústav certifikovaných meraní
vzdelávania,
Žehrianska 9, 851 07 Bratislava
mob.: +421 902 265 330
e-mail: betka.palackova@gmail.com

Mgr. Katarína Filipová
tajomníčka SK OSJL
IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže,
Karloveská 64, 842 58 Bratislava
tel.: +421 2 592 96 330
mob.: +421 907 718 809
e-mail: katarina.filipova@iuventa.sk

Pokyny pre členov odborných komisií

1. Deň pred začiatkom súťaže pripraví odborná komisia materiál na písomnú časť súťaže. Pre hodnotenie žiakov použijú členovia odbornej komisie pomocné tabuľky zverejnené na stránke www.olympiady.sk v časti OSJL/Tlačivá.

2. Odporúčaný časový harmonogram:

8.00 – 8.30 prezentácia

8.30 – 9.00 žrebovanie čísel, organizačné pokyny

9.00 – 10.00 písomná časť súťaže

10.00 – 10.30 prestávka

10.30 – 11.00 príprava na ústnu časť

11.00 ústna časť súťaže

Celoštátne kolo prebieha v dvoch dňoch. Podrobné pokyny budú uvedené v pozvánke pre víťazov krajských kôl.

3. Pred začiatkom súťaže si každý žiak **vyžrebuje číslo**, pod ktorým bude súťažiť. Číslo uvádza na všetkých materiáloch olympiády. Mená súťažiacich zistia členovia poroty až po stanovení poradia súťažiacich pred oficiálnym vyhlásením výsledkov.

4. **Písomná časť** je tvorená didaktickým testom s rozličnými typmi úloh s rôznou kognitívnou náročnosťou, zameranými na prácu s textom, čítanie s porozumením a overenie vedomostí a zručností z jednotlivých jazykových rovín a teórie literatúry (30 minút). K písomnej časti ďalej patrí tvorba vlastného textu, resp. transformácia textu, v ktorej má žiak preukázať schopnosť písať žánrovo a štýlovo diferencovane, s čo najväčšou možnou mierou originality (30 minút).

5. **Ústna časť** je tvorená samostatnou prípravou a prednesením rečnickeho prejavu na zadanú tému, pričom súťažiaci musí predniesť najmenej 10 viet naspamäť, využiť príznaky rečnickeho štýlu a uplatniť prvky verbálnej i neverbálnej komunikácie.

6. Vyhlásenie výsledkov aj s krátkym vyhodnotením je verejné. Odborná komisia odovzdá organizátorovi súťaže všetky hodnotiace hárky aj s prácami žiakov.

7. **Hodnotiace komisie sa pri hodnotení výkonov súťažiacich riadia nasledujúcimi pokynmi:** Správnosť odpovedí v didaktickom teste hodnotí komisia na základe kľúča správnych odpovedí. Každá testová položka sa hodnotí celočíselne jedným bodom (max. **25 bodov**). Tvorba vlastného textu/transformácia textu (max. **15 bodov**) je hodnotená podľa piatich kritérií: *dodržanie žánra a témy, výstižnosť, originalita textu, jazyková zložka (lexika, gramatika, štýl), pravopis*. Za každé kritérium je možné udeliť max. **3 body**. Pri nedodržaní prvého spomínaného kritéria sa táto časť súťaže súťažiacemu hodnotí **0 bodmi**. Ústna časť súťaže je hodnotená (max. **15 bodmi**) podľa troch kritérií: *výstavba textu, prednes (výslovnosť, dodržanie prozodických vlastností), celkový dojem*

(*vystupovanie, verbálne a neverbálne prejavy*), pričom za každé z nich súťažiaci získa max. **5 bodov**.

- 8. Hranica úspešnosti:** Súťažiaci sa stáva *úspešným riešiteľom* daného kola OSJL po dosiahnutí **40 bodov** z max. možného počtu **55 bodov**.
- 9. Stanovenie poradia súťažiacich:** Vo všetkých kategóriách a kolách OSJL v prípade rovnosti celkového počtu bodov u viacerých súťažiacich je rozhodujúcim počet bodov v didaktickom teste. V prípade rovnosti bodov dosiahnutých v didaktickom teste je ďalším kritériom rozhodovania počet bodov v druhej písomnej časti súťaže (tvorba vlastného textu/transformácia textu). V prípade opätovnej zhody počtu bodov hodnotiaca komisia rozhodne o víťazovi kategórie na základe dosiahnutého vyššieho skóre v čiastkovom kritériu *originalita textu* v časti tvorba vlastného textu/transformácia textu, resp. v čiastkovom kritériu *celkový dojem (vystupovanie, verbálne a neverbálne prejavy)* v ústnej časti súťaže.

**PRAJEME VÁM ÚSPEŠNÚ REALIZÁCIU OLYMPIÁDY
ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY!**

Autori: Mgr. Alžbeta Palacková, Mgr. Katarína Filipová

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže a Slovenská komisia Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry, Bratislava 2020